

DISCLOSURE OF INFORMATION IN THE GOVERNMENT PAYMENTS REPORT BY PUBLIC INTEREST ENTERPRISES

Pavlina Dimitrova

University of agribusiness and rural development, Plovdiv, Bulgaria

Abstract: Public interest enterprises specified by the Accounting Act have to prepare a Report on Payments to Governments. The report is mentioned in Article 53 of the Act and as the name suggests, it contains only descriptive information. The document is prepared only by those enterprises of public interest, which for the reporting period as of 31.12 report an average number of staff over 500 people. In the present study, an attempt will be made to analyze the information provided by the enterprises of its efficiency and quality.

Keywords: extract of minerals, virgin forests, payments to governments.

ОПОВЕСТЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА В ДОКЛАДА ЗА ПЛАЩАНЕ КЪМ ПРАВИТЕЛСТВОТА ОТ ПРЕДПРИЯТИЯТА ОТ ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

Павлина Димитрова

Висше училище по агробизнес и развитие на регионите - Пловдив

Резюме: Предприятията от обществен интерес, посочени в Закона за счетоводството, трябва да изготвят Доклад за плащанията към правителствата. Докладът е посочен в чл.53 от Закона и както подсказва наименованието, съдържа само описателна информация. Документът се изготвя само от онези предприятия от обществен интерес, които за отчетния период към 31.12 отчитат среден персонал над 500 души. В настоящето изследване ще се направи опит да се анализира предоставената информация от гл.т.нейната достатъчност и качество.

Ключови думи: добив на полезни изкопаеми, девствени гори, плащания към правителствата.

Въведение

Докладът за плащанията към Правителствата бе въведен като изискване от Закона за счетоводството и влезе в сила от 01.01.2017 г. Този доклад представлява част от нефинансовата информация, която трябва да бъде оповестена от конкретно определен кръг предприятия. От тогава до днес изминаха 4 години, за които трябваше да бъде изпълнено изискването. До колко отчетните единици са се справили с новите изисквания може да се проследи от интернет-сайтовете им или електронните платформи (напр. на БФБ, ако дружествата търгуват финансови активи).

Материал и методи

В научната литература липсват разработки по зададената тема. Това се обуславя и от факта, че сравнително скоро е поставено нормативното изискване към дружествата.

В изследването авторът си поставя следните задачи:

- Да се изследва статистически представителна извадка от компании относно само този компонент от нефинансовата информация;
- Да се проследи качеството на оповестената информация;
- Да се изясни доколко информацията може да бъде съпоставима от гл.т. факта, че това е едно основно изискване въведено в страните-членки на ЕС.

В Закона за счетоводството (1) е конкретизирано, че големите предприятия и предприятията от обществен интерес, извършващи дейност в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори, изготвят и публикуват Годишен доклад за плащанията, извършени към правителства, едновременно с Годишния доклад за дейността си. Изключения са случаите, в които са извършени плащания по проекти на стойност до 195 600 лв. Терминът “Девствени гори” се тълкува като гори, при които не са открити признаци на човешка дейност и екологичното равновесие не е нарушено. Промяната в нормативната уредба се извърши за да се въведе по-висока прозрачност относно плащанията, свързани с използването на природни богатства в условията на концесии.

В следната таблица са посочени плащанията по характер и видове:

Таблица 1. Видове плащания към правителствата

Номер по ред	Вид плащане
1.	права върху продукцията
2.	данъци върху печалбата и данъци върху доходите; не се оповестява платеният данък върху добавената стойност, акциз и данък върху доходите на физическите лица
3.	авторски, лицензионни и сродни на тях права
4.	дивиденди;
5.	бонуси за подписване на договор, откриване и производство;
6.	лицензионни такси, наеми, такси за регистрация и други възнаграждения за лицензи и концесии;
7.	плащания за инфраструктурни подобрения;

Източник: Цит. Изт. Закон за счетоводството

Организациите, извършващи добив от девствени гори са тези, които извършват дейност, свързана с проучване, търсене, откриване и разработване на находища и добив на следните полезни изкопаеми:

- ✧ *антрацитни и черни въглища;*
- ✧ *кафяви и лигнитни въглища;*
- ✧ *нефт и природен газ;*
- ✧ *метални руди;*
- ✧ *железни руди;*
- ✧ *уранови, ториеви и руди на цветни метали;*
- ✧ *неметални материали и суровини;*
- ✧ *скални материали, пясък и глина;*
- ✧ *строителни и декоративни скални материали, варовик и суров гипс, креда, диломит и шистити;*
- ✧ *трошен камък, чакъл и пясък;*
- ✧ *минерални суровини за химическото производство и естествени торове;*
- ✧ *торф;*
- ✧ *сол.*

Дружествата, които извършват добив на минерална вода, не попадат в изискването за изготвянето на този вид доклад.

Емпиричното изследване се базира на извадка от 71% от компаниите. За да отговарят на изискванията за изследване, дружествата не само, че трябва да са големи, (възприети критерии: балансова ст/ст на активите за предходен отчетен период 38 млн. лв, нетни приходи от продажби 76 млн. лв., средна численост на персонала 250 човека), но и средната численост на персонала да бъде над 500 човека. Докладът се изготвя за реално платените суми през отчетния период, а не въз основа на начислените такива. Оказва се, че анализирани ще са следните 5 компании с посочения основен предмет на дейност:

- Химимпорт АД (2) - добив на нефт и газ, и производство на химически продукти”;
- Проучване и добив на нефт и газ АД (3) - проучване, разработване, добив и производство на нефт и газ;
- Мини Марица-изток ЕАД(4) - добив и пласмент на въглища;
- Български енергиен холдинг ЕАД - придобиване и участия в дружества, работещи в добивната промишленост(5);
- Трейс груп холд АД (6) - изпълнява големи обществени проекти в областта на енергетиката, строителството, инфраструктурата.

Възприетите **критерии**, които ще се вземат предвид при изследването се свеждат до:

1. Оповестен ли е общия размер на плащанията към всяко правителство(7);
2. Оповестен ли е общия размер на всеки от видовете плащания към всяко правителство;
3. Оповестен ли е общия размер на плащанията по всеки проект поотделно.

Резултати и дискусия

Трудностите при това изследване се пораждат от липсата на единен регистър за компаниите, които трябва да изготвят този доклад. След инвестиране на значителен времеви ресурс се установи, че общо 7 компании към момента трябва да оповестяват нефинансова информация за плащане към определени органи. Наблюдаван е времеви период от четири години и се установяват следните данни:

- ✓ 100% от изследваната извадка предприятия са оповестили своите доклади;
- ✓ 40% от дружествата не съобщават имат ли проекти, по които са извършили плащане или поне дали се предвиждат такива. Същият относителен дял от дружества оповестява общия размер на плащанията, но не и по видове плащания. Отчита се декларативност от типа ”Основната дейност се осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права по 13 концесионни договора.” Не се посочват кои са тези договори и добив на точно кой вид полезно изкопаемо се касае.
- ✓ 2 компании не отразяват размера на изплатените авансови вноски по корпоративния данък. Уточнена е само общата сума на данъка.
- ✓ 40% от компаниите оповестяват условията, при които се осъществяват концесионните договори. Останалите 60% отразяват това само с 1 изречение или изобщо не предоставят данни.
- ✓ Всички организации са посочили кой е правителствения орган, към който са извършени плащанията.

Заклучение

Оповестяването на такъв вид данни е с ключов социален ефект, Независимо, че публикуването на такъв вид информация започна преди 4 години (за 2021г. вече пета), са направени конкретни изводи.

Трудностите за извършването на подобен род анализ на нефинансова информация произтичат от липсата на единен регистър на компаниите, които са законово задължени да изготвят документа. Министерството на финансите е дало указание по кои критерии да се

предоставя информация, но не е намерило начин да определи колко изчерпателно да се оповестява тя. Препоръчителният подход на оповестяване има както плюсове, така и минуси.

В определена степен информацията може да бъде съпоставима, но би било от полза да се огласят по-подробни указания, за да стане тя изцяло сравнима.

Литература

- (1) Закон за счетоводството, ДВ бр. 95/2015,...посл. изм.бр.19/2021, чл.53. Оповестяването е във връзка хармонизирането с Директива 2014/95 /ЕС
- (2) Интернет-страница на Химимпорт АД: <https://www.chimimport.bg/bg>
- (3) Интернет-страница на Добив и проучване на нефт и газ АД: <http://www.ogep-bg.com/bg/home.html>
- (4) Интернет-страница на Мини Марица Изток ЕАД: <https://www.mini-marica.bg>
- (5) Интернет страница на Български енергиен холдинг ЕАД: <https://bgenh.com/>
- (6) Интернет-страница на Трейс груп холд АД: Интернет-страница: <https://www.tracebg.com/>
- (7) Правителство е национален, регионален или местен орган или държава. Това са министерства, централни ведомства, дирекции, агенции, общински или областни администрации.
- (8) Давчев, А.(2018). Възможности за преодоляване на демографските проблеми на българското село// България на регионите, с.327-331
- (9) Da Silva Monteiro, S., Aibar-Guzmán, B., “Determinants of environmental disclosure in the annual reports of large companies operating in Portugal”, *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 17(4), pp. 185-204, 2009
- (10) Eccles, R., Krzus, M., “Integrated reporting for a sustainable strategy”, *Financial Executive*, March, pp. 29-32, 2010
- (11) Hackston, D., Milne, M., Some determinants of social and environmental disclosures in New Zealand companies. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 9, pp. 77-108, 1996